

doče o davno prohujalom vremenu. Naravno, fotografije na naslovnici nisu samo dobar dizajnerski uradak, već putokaz ka radovima iz društvene historije ■

Vera Katz

Mustafa Imamović: 45 godina naučnog i publicističkog rada: zbornik radova.
Sarajevo: Institut za istoriju – University Press; Gradačac: Javna biblioteka
“Alija Isaković”, 2010, 367 str.

Zbornik radova nastao je kao rezultat skupa koji su zajednički organizovali Institut za istoriju Sarajevo, Javna Biblioteka “Alija Isaković” Gradačac i University Press Sarajevo, povodom 45 godina naučnog i publicističkog rada prof. dr. Mustafe Imamovića u Gradačcu od 23. do 25. oktobra 2009. godine. Zbornik sadrži referate koje su na skupu saopćili stručni i naučni radnici iz Bosne i Hercegovine i inostranstva. Podijeljen je u tri međusobno povezana dijela, Mustafa Imamović – naučni doprinos, historijsko-pravne teme i Bosna i Hercegovina – državno-pravna i kulturna historija.

U prvom dijelu (*Mustafa Imamović – Naučni doprinos*) svoje radove objavili su Mirela Rožajac-Zulčić i Ivana Teronić, “*O građi za bibliografiju Mustafe Imamovića*” (str. 13-18). Autorice govore o problemima s kojima su se susretale prilikom izrade bibliografije. Bibliografija obuhvata period od 1964. do 2009. godine, odnosno period od 45 godina naučnog i publicističkog rada profesora Imamovića. Kako navode autorice, ovaj rad nije završen i nastavit će se sa njegovim istraživanjem.

Husnija Kamberović u svom radu “Naučni doprinos prof. dr. Mustafe Imamovića istraživanju bosanskohercegovačke historije” (str. 19-24) na ineresantan način piše kako je teško iz bibliografije Mustafe Imamovića dati ocjenu njegovog naučnog rada. Profesor se u svom naučnom radu bavi gotovo svim historijsko-pravnim, državno-pravnim i kulturnim problemima, odnosno najviše se bavio problemima pravne historije.

Kako navodi Kamberović, Mustafa Imamović naučnu karijeru počeo je kao asistent na Istorijsko-pravnoj katedri Pravnog fakulteta u Beogradu, a od 1972. godine na Pravnom fakultetu u Sarajevu, gdje od 1973. godine predaje Nacionalnu historiju države i prava. Kao gostujući profesor predaje na više univerziteta u SAD i Evropi

---

i stekao je reputaciju u međunarodnim okvirima. Njegov naučni opus obuhvata više od 20 monografija, te veliki broj članaka, rasprava, osvrti i prikaza.

Djela i radovi profesora Imamovića afirmativno su prikazivani u domaćim i inostranim naučnim časopisima (*American Historical Review 1978, Nationalities papers 2000 i dr.*). Nijedna njegova knjiga nije prošla nezapaženo. Kao posebna cjelina mogu se izdvojiti njegovi polemički tekstovi, posebno sa Miloradom Ekmečićem početkom 1970. godine, navodi Kamberović.

Akademik Esad Duraković u svom radu "Orijentološki uvid u djelo Mustafe Imamovića" (str. 25-28), piše o naučnom i publicističkom opusu prof. Imamovića nastalom u gotovo pola stoljeća, komentirajući neke njegove radove i kritičke tekstove. O njemu akademik Duraković piše iako prof. Imamović nije orijentalist, ali kao naučnik svjestan je orijentalistike, tačnije orijentalizma, u važnim povijesnim prilikama u Evropi, kao i bivšoj Jugoslaviji, ilustrirajući to na nekoliko primjera. Navodi sljedeće: "Profesor Imamović, iako nije orijentalista, veoma dobro je svojom naučnom kompetentnošću uočio karakter destruktivne ideologije orijentalizma čiju prijetvorenost je demaskirao i u drugim svojim tekstovima, a ne samo u ovom na koje sam se osvrnuo."

Akademik Enes Karić u svom radu "Mustafa Imamović u stranim izvorima i na stranim jezicima (skica)" (str. 29-33) stručno objašnjava radove prof. Imamovića koji su citirani najviše na engleskom i njemačkom jeziku. Brojni njegovi radovi objavljeni su na engleskom, njemačkom, arapskom, turskom, perzijskom i albanskom jeziku.

Enes Pelidija u svom radu "Svestrana dosljednost prof. dr. Mustafe Imamovića", (str. 35-40) piše da je prof. Imamović poznat ne samo u naučnim nego i u širim intelektualnim i društvenim krugovima kako Bosne i Hercegovine tako i na prostorima bivše Jugoslavije i šire, kao i u mnogim evropskim i izvanevropskim zemljama. Njegova djela prevedena su na engleski, njemački, arapski, turski i albanski jezik. Zatim, vema stručno komentira njegove radove vezane za historiju prava i historiju Bosne i Hercegovine i kako drugi vide njegov naučni rad.

Adib Đozić u svom radu "Bosanskohercegovačko društvo u znanstvenom djelu Mustafe Imamovića", (str. 41-62), govori o sociološkim vrijednostima naučnog rada prof. Imamovića. Zatim ističe kako se on služi izvornim historijskim dokumentima, njihovom kritičkom analizom, upoznaje znanstvenu misao o strukturi i društveno-historijskim procesima bosanskohercegovačkog društva. U više podnaslova autor analizira rad prof. Imamovića.

Marina Katnić-Bakaršić u svom radu "Stilske i narativne osobenosti *Historije Bošnjaka* Mustafe Imamovića", (str. 63-66), govori kao stilističarka o prof. Imamoviću kao obrascu kultiviranog jezika, profinjenog i nenametljivog stila i one znanstveničke pismenosti visoke razine kakva se rijetko susreće u našoj akademskoj sre-

dini. Primjeri koje navodi autorica teksta potvrđuju da je *Historija Bošnjaka* stilski i tematski inovativna, po mnogo čemu netipična knjiga za historiografiju u Bosni i Hercegovini, te da je na neki način kamen međaš koji u našoj historijskoj nauči označava prekretnicu.

Edin Mutapčić u svom radu "Mustafa Imamović i državnost Bosne i Hercegovine" (str. 67-79) na veoma stručan način pojašnjava da je ključno pitanje koje je dominiralo u radu prof. Imamovića pitanje korijenja Bosne i Hercegovine. Njene korijene prati hronološki sve do potvrde njene hiljadugodišnje državnosti. Na kraju, autor konstatira da prof. Imamović ostaje za jedne negiran i osporavan, a za druge slavljen i hvaljen. Ali, i jedni i drugi moraju shvatiti da njegov trag u izučavanju državno-pravne historije Bosne ostaje neizbrisiv.

Dževad Drino u svom radu "Svjedok vremena", (str. 81-84), daje podatke iz profesionalne karijere M. Imamovića (studij, magisterij i doktorat u tridesetoj godini na Pravnom fakultetu u Beogradu, gotovo četiri decenije rada na Pravnom fakultetu u Sarajevu), a pored brojnih knjiga, udžbenika, monografija, naučnih i stručnih članaka i rasprava, pomniji analitičari će u autorovom opusu vidjeti i osjetiti pečat vremena. Profesor Imamović u svom znanstvenom radu naročito je posvetio pažnju istraživanju pravne povijesti BiH i pravnih poredaka kontinentalno-evropskog pravnog kruga. Tako je uspješno vodio cijeli tim saradnika koji su dobili priliku vlastitog naučnog rada.

Enes Durmišević u svom radu "Vjerske zajednice u djelu Mustafe Imamovića" (str. 85-90) govori o magistarskom radu profesora Imamovića pod nazivom "*Pravni položaj vjerskih zajednica za vrijeme šestojanuarske diktature*" iz 1967. godine. On se pita: "Zašto ova tema u ovo vrijeme"? Zatim daje odgovor da se opredjeljuje za nepopularnu temu svog magistarskog rada i odbacuje stav totalitarnog mišljenja koje tada vlada. U svom magistarskom radu Imamović tretira tri velike zajednice u KSHS/Jugoslaviji, Srpsku pravoslavnu crkvu (SPC), Katoličku crkvu i Islamsku vjersku zajednicu (IVZ), te Jevrejsku vjersku zajednicu.

Edin Ramić u svom radu "Bošnjačka emigracija u djelima Mustafe Imamovića" (str. 91-100) govori o širokom naučnom opusu prof. Imamovića, pa i o pitanju bošnjačke i bosanske emigracije. Ova tema u literaturi malo je obrađena. Ta praznina na neki način popunjena je jednim brojem radova profesora Imamovića. To se odnosi na studiju *Bošnjaci u emigraciji*, čiju historiju autor posmatra kroz prizmu Bosanskih pogleda, "nezavisnog lista muslimana Bosne i Hercegovine u iseljeništvu", koji je grupa bošnjačkih emigranata sa Adilom Zulfikarpašićem na čelu pokrenula i izdavala u Švicarskoj 1955-1967. godine.

Rusmir Djedović u svom radu "Gradačac kao neiscrpnna istraživačka i intelektualna inspiracija" (str. 101-107) piše o Gradačcu i njegovoj okolini koja ima zanimljivu prošlost, historijske ličnosti, kao i brojne društvene i javne radnike, među koje

spada i Mustafa Imamović. Zatim dalje navodi da brojne teme i ličnosti, uz kratke biografije, vezane za Gradačac i okolinu predstavljaju neiscrpan izvor za istraživače i intelektualnu inspiraciju. Osim navedenih, u Zborniku su i tekstovi Selima Husanovića, Amre Mahmutagić, Šejle Maslo-Čerkić, Sanjina Bandovića, Bećira Macića, Hasana Balića, Roberta J. Donie.

U drugom dijelu Zbornika (Historijsko-pravne teme) sa svojim radovima zastupljeni su Magdalena Apostolova-Maršavelski, Obrad Stanojević, Srđan Šarkić, Vilma Pezelj, Mirela Šarac, Edin Halapić, Samir Aličić i Joško Pavković, dok su u trećem dijelu Zbornika svoje radove objavili Ivo Banac, Ivan Balta, Josip Vrbošić, Elvira Islamović, Seka Brkljača, Ljubomir Zovko, Jasmin Branković, Amir Duranović, Mirza Hujić i Fikret Karčić.

Kako se vidi u Zborniku radova, svoje radove objavili su autori različitih zanimanja iz Bosne i Hercegovine, sa Pravnog i Filozofskog fakulteta iz Sarajeva, Tuzle, Zenice i Mostara, Fakulteta islamskih nauka iz Sarajeva, gimnazija, Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog naslijeđa Tuzlanskog kantona, Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, advokati, Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Sarajevo, sudije Ustavnog suda iz Sarajeva, sa Pedagoškog fakulteta iz Bihaća, Instituta za istoriju iz Sarajeva, Federalnog ministarstva za obrazovanje i nauku, zatim iz Sjedinjenih Američkih Država, iz Hrvatske sa Pravnog i Filozofskog fakulteta iz Zagreba, Splita i Osijeka, iz Srbije sa Pravnog fakulteta iz Beograda i Novog Sada, što govori o značaju profesora Mustafe Imamovića i njegovih 45 godina naučnog i publicističkog rada.

Zbornik radova "Mustafa Imamović: 45 godina naučnog i publicističkog rada" predstavlja stav dijela naučne javnosti prema dosadašnjim rezultatima rada profesora Imamovića. Radovi objavljeni u Zborniku imaju značaj kako za bosanskohercegovačku tako i za južnoslavensku i svjetsku historiografiju, te ga preporučujem na uvid kulturnoj, naučnoj i široj javnosti u BiH, odnosno sa područja bivše Jugoslavije ■

Hadžija Hadžiabdić